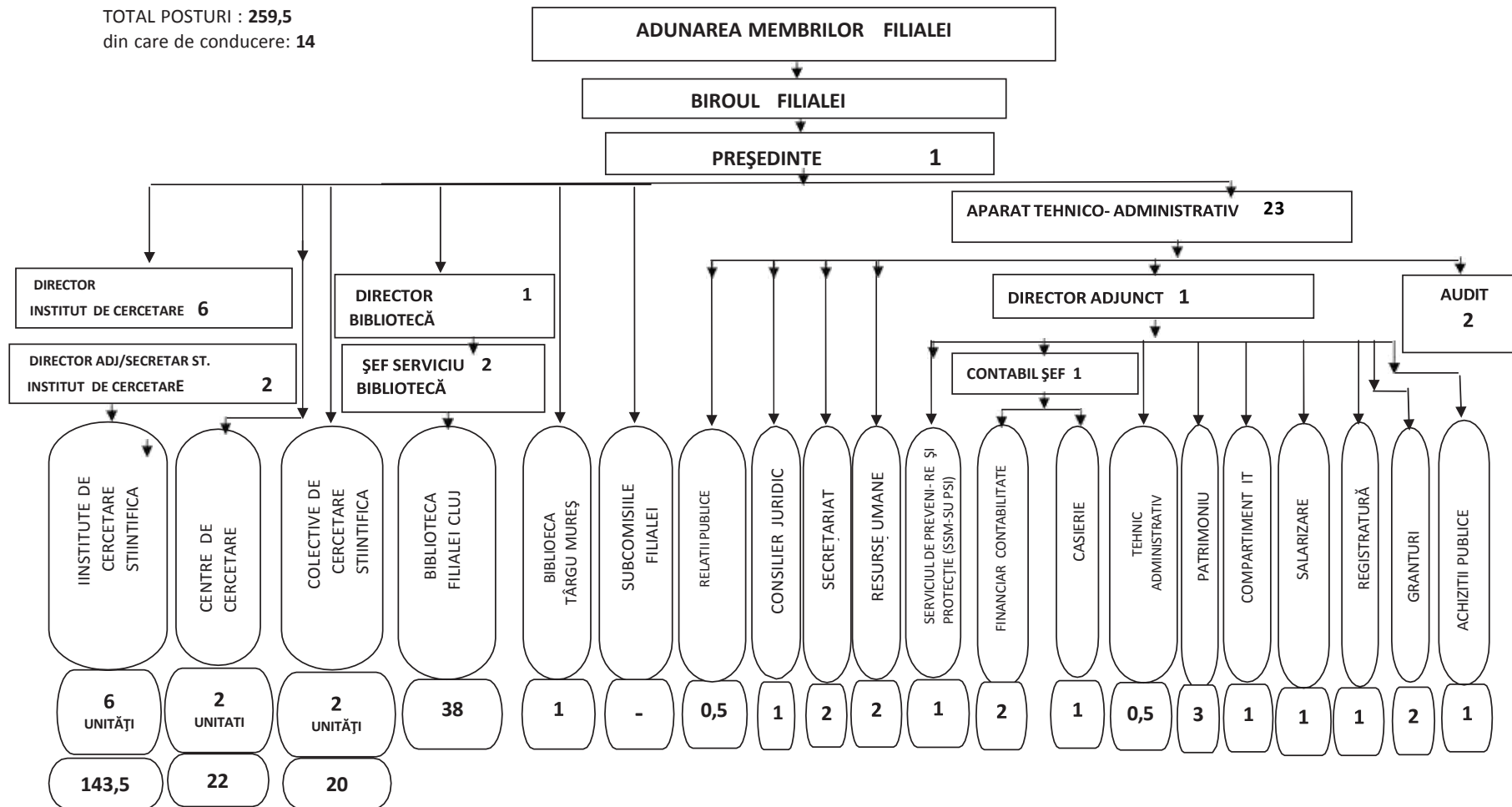

RAPORTUL ANUAL DE ACTIVITATE AL FILIALEI CLUJ-NAPOCA A ACADEMIEI ROMÂNE

ACADEMIA ROMÂNĂ – FILIALA CLUJ-NAPOCA
ORGANIGRAMĂ

TOTAL POSTURI : 259,5
din care de conducere: 14

FILIALA DIN Cluj-Napoca a Academiei Române are în componență 7 institute de cercetare, 3 colective de cercetare ale unor institute din București, Biblioteca Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române, precum și biblioteci la Blaj și Năsăud, după cum urmează:

- Institutul de Istorie „George Barițiu”
- Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”
- Institutul de Arheologie și Istoria Artei
- Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” din Târgu-Mureș
- Institutul de Calcul „Tiberiu Popoviciu”
- Institutul „Arhiva de Folclor a Academiei Române”
- Centrul de Studii Transilvane
- Centrul de Cercetări Geografice
- Institutul de Speologie „Emil Racoviță” – Compartimentul Cluj-Napoca
- Observatorul Astronomic Cluj-Napoca
- Biblioteca Academiei Române din Cluj-Napoca

În cadrul **Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române** și-au desfășurat activitatea, în acest an, **417 persoane** din care:

- I. Statele de funcții ale Academiei Române au permis încadrarea a 250 persoane;
- II. În cadrul contractelor de cercetare din fonduri extrabugetare au fost încadrate pe durată determinată 91 persoane, din care 80 cercetători și 11 personal auxiliar;
- III. Pentru desfășurarea activităților pe șantierul arheologic s-au încheiat contracte de antrepriză cu 5 persoane;
- IV. În cadrul contractelor de cercetare din fonduri norvegiene au fost încadrate pe durată determinată 33 persoane, din care 20 cercetători și 13 persoane ca personal auxiliar.
- V. În cadrul contractelor de cercetare din fonduri FEDR, programul ARCHEODANUBE, au fost încadrate pe durată determinată 5 persoane.
- VI. Din fondurile bugetare ale Academiei Române au fost remunerați 13 academicieni și 13 membri corespondenți. Filiala mai are și 7 membri onorifici.

Activitățile de cercetare științifică, în cadrul unităților componente, s-au desfășurat, în principal, în cadrul planurilor de cercetare ale Academiei Române, în conformitate cu etapizarea acestora. Ca urmare a specificității institutelor, tematica de cercetare a fost extrem de vastă și a inclus domenii variate, precum lingvistica, istoria, istoria artei, arheologia, folclorul, științele sociale, matematica, astronomia, geografia și speologia. Lista cu tematicile de cercetare finanțate de Academia Română se regăsește în continuarea prezentului raport. Menționăm doar unele din **obiectivele științifice prioritare** stabilite de aceste unități:

1. *Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”*
 - Tezaurul lexical al limbii române. Dicționarul limbii române
 - Lexicografie bilingvă româno-maghiară
 - Lexicografie literară românească
 - Tezaurul toponimic al României. Transilvania
 - Atlas lingvistic român pe regiuni
2. *Arhiva de Folclor a Academiei Române Cluj-Napoca*
 - Monografiile Arhivei de Folclor. Elaborarea și publicarea studiilor de sinteză
 - Patrimoniul informațional al institutului
3. *Institutul de Istorie „George Barițiu”*
 - Izvoare documentare privitoare la istoria României, cu referire la cea a Transilvaniei
 - Aspecte ale vieții politice, religioase, economice și sociale în Transilvania medievală și modernă
 - Istoria grupurilor etno-culturale (1919-1989)
 - România în relațiile internaționale și integrarea în Uniunea Europeană
 - Aspecte ale reflecției despre moralitate în cercetarea filozofică și psiho-socială contemporană
 - Între oglinzile socialului: performativități ale socia(bi)lității
4. *Centrul de Studii Transilvane*
 - Război și societate în Europa Centrală între sec. XV-XX
 - Activități editoriale

5. *Institutul de Arheologie și Istoria Artei*
 - Contribuții la istoria Transilvaniei
 - Cercetări arheologice de teren
 - Contribuții la istoria artei medievale și premoderne din Transilvania
6. *Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” Târgu-Mureș*
 - Între tradiție și modernitate: elitele românești în „secolul cel scurt” (1918-1989)
7. *Institutul de Calcul „Tiberiu Popoviciu”*
 - Metode numerice și de aproximare
 - Modelare numerică
8. *Observatorul Astronomic Cluj-Napoca*
 - Cercetări de astrofizică solară, stelară, galactică și extragalactică și cosmologie
 - Studii de astrometrie și mecanică cerească
 - Studii de istoria și învățământul astronomiei
9. *Institutul de Speologie „Emil Racoviță” – Compartimentul Cluj-Napoca*
 - Evaluarea patrimoniului natural subteran în peșteri din România
10. *Centrul de Cercetări Geografice*
 - Vulnerabilitate și risc asociat în arealul Depresiunii Transilvaniei
 - Politici și strategii de dezvoltare teritorială
11. *Biblioteca Academiei Române Filiala Cluj-Napoca*
 - Punerea în valoare a cărților vechi
 - Activități de biblioteconomie

Rezultatele activităților de cercetare desfășurate în cadrul unităților componente ale Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române au fost finalizate prin publicarea a numeroase cărți, articole sau lucrări științifice, prezentate la conferințe naționale sau internaționale. Prezentăm o situație statistică a **modului de finalizare a cercetărilor**, precum și a impactului acestora:

- Cărți publicate - **306**
 - Cărți/capitole publicate în străinătate – **64**
 - Cărți/capitole publicate de Editura Academiei Române – **15**
 - Cărți/capitole publicate în țară – **227**
- Articole publicate - **342**
 - Articole în reviste ISI din străinătate – **77**
 - Articole în reviste ISI din România – **40**
 - Articole în reviste B+ – **225**
- Conferințe organizate/susținute - **539**
 - Conferințe organizate – **41**
 - Participări la conferințe internaționale – **182**
 - Participări la conferințe naționale – **316**
- Rapoarte de interes public – **10**
- Premii obținute – **32**
- Citări ale lucrărilor în 2021 – **3.094**

În anul 2021 s-au publicat cu **40% mai multe cărți și capitole** (306/215) comparativ cu anul precedent. Dintre acestea 64 de titluri au fost publicate în **edituri din străinătate, marcând o creștere de 33%** față de anul 2020. A crescut semnificativ (**s-a dublat**) **numărul de lucrări prezentate la conferințe naționale** (316/159) dar mai ales **la conferințele internaționale** (182/35), **unde s-au susținut de cinci ori mai multe lucrări** față de anul 2020, probabil mai afectat de condițiile din pandemie.

Au fost publicate în total 117 **articole ISI în țară și străinătate, marcând o creștere cu 33%** a acestora. Remarcăm că la jumătate din aceste prestigioase publicații au contribuit colectivul Compartimentului din Cluj-Napoca de la Institutul de Speologie „Emil Racoviță” alături de colegii de la Institutul de Calcul „Tiberiu Popoviciu”. Aceleași două colective au fost și cele care au obținut cele mai multe citări în anul 2021 pentru lucrările lor anterioare, ele cumulând 68% din **totalul celor 3094 citări** consemnate de instituțiile Filialei Cluj-Napoca. Menționăm că numărul citărilor **a crescut cu 37%** comparativ cu cele anterioare.

În condițiile unui an dificil, la care au continuat restricțiile impuse de pandemie și care a redus mobilitatea cercetătorilor și posibilitatea **de participare sau organizare de noi conferințe, s-a remarcat o**

creștere impresionantă, de peste 2,7 ori, a numărului de participări, în special online, la conferințele din țară și străinătate (539/194).

Din lista **celor mai importante cărți apărute în anul 2021**, menționate de instituțiile Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române, dorim să le evidențiem pe următoarele:

- Drăgan, Andreea, *Living on the river. A study of the interactions in the Lower Danube Gorge during the Late Iron Age and early Roman times*. Cluj-Napoca, 2020 (2021), Mega Publishing House, 224 p, ISBN 978-606-020-171-7. CNCS A.
- Rustoiu, A. A. Căsălean, A.-V. Georgescu (eds.), I. H. Crișan, F. Medeleț, I. Andrițoiu, *Cetatea dacică de la Cugir. VOL. 1. Arhiva săpăturilor arheologice (1977-1991)*, Editura Mega, CNCS A, Cluj-Napoca 2020, 290 p. ISBN 978-606-020-173-1.
- *Dicționarul general al literaturii române*, ediția a II-a revizuită, adăugită și adusă la zi, coordonator general: Eugen Simion, vol. VI, P–R (coautori: Cosmin Borza, Doru George Burlacu, Liliana Burlacu, Constantina Buleu, Alex Goldiș, Ioan Milea, Eugen Pavel, Laura Pavel, Ioana Tămăian, Călin Teuțișan, Adrian Tudurachi, Ligia Tudurachi, Magda Wächter), București, Editura Muzeul Literaturii Române, 2020, XXXIV + 1153 p. ISBN 978-973-167-380-6, 278-606-555-295-1 (vol. VI).
- Petru Neiescu, Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc, Nicolae Mocanu, *Atlasul lingvistic român. Graiurile dintre Morava, Dunăre și Timoc*, vol. I, *Corpul omenesc*, București, Editura Academiei Române, 2021, XXXV + 313 p. ISBN 978-973-27-3134-5.
- Dumitru Loșonți, *Convingeri și propuneri etimologice*, București, Editura Academiei Române, 2021, 454 p. ISBN 978-973-27-3315-8.
- Abrudan, Mircea-Gheorghe, *Lecturi din istoriografia bisericească. În memoria profesorului Nicolae Bocșan (1947-2016) și a părintelui academician Mircea Păcurariu (1932-2021)*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2021, 396 p. (ISBN 978-606-37-1139-8; și ISBN E-Book: 978-606-37-1105-3).
- Ioan-Aurel Pop, *Southeastern Europe in the Middle Ages and Early Modern Time. Power and Influence Between Vatican and Orthodoxy* (Berlin: Frank & Timme, 2021), 216 p.
- Ioan-Aurel Pop, *History of Romania [în limba chineză]* (Beijing: China Renmin University Press, 2021), 275 p.
- Vasile Pușcaș, *The Ribbentrop-Ciano Diktat-Transylvania and the Romanian-Hungarian Relations (1940-1944)*, Cluj-Napoca, Edit. Școala Ardeleană, 2021, 378 p. (ISBN 978-606-797-751-6)
- Mihai Bărbulescu (editor și coautor), *Tabula Imperii Romani – Forma Urbis Romani. Dacia*, Editura Academiei Române, 2021, 523 p.
- Cocean P. (2021), *La Roumanie au début du troisième millénaire*, L'Harmattan, Paris, France, 325 p.;
- M. Nechita, Unique continuation problems and stabilised finite element methods, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, Romania, 124 pp., ISBN: 978-606-17-1816-0
- Anca Elisabeta Tatay, Bogdan Andriescu, *Carte românească veche și modernă la Roma, în Biblioteca Apostolică Vaticană (sec. XVII-XIX). Catalog / Libri romeni antichi e moderni a Roma, nella Biblioteca Apostolica Vaticana (sec. XVII-XIX). Catalogo*, Città del Vaticano, Biblioteca Apostolica Vaticana, 2021, 376 p.

Biblioteca Academiei Române Filiala Cluj-Napoca a primit prin donații în anul 2021 un număr de 1602 unități. Menționăm că nici în acest an nu s-au primit fonduri pentru achiziții de cărți noi apărute, fapt ce afectează grav fondul de carte actual.

Au fost catalogate și introduse în baza de date (catalog electronic) un număr de 7058 titluri, din care 5150, carte veche fond Satu Mare și respectiv 1908 titluri, carte modernă. S-au introdus totodată în baza de date periodicele intrate în bibliotecă, prin schimb internațional (50 volume), prin abonamente (23 titluri) și respectiv prin donații (485 volume). S-au recondiționat și legat cărți, periodice, hărți, registre, etc., totalizând 246 unități. A fost mutat la Biblioteca Academiei Române din Cluj-Napoca tot fondul de carte abandonat de Biblioteca din Târgu Mureș și au fost reevaluate 760 titluri.

Membrii Academiei Române din cadrul Filialei Cluj-Napoca, care au prezentat rapoarte de activitate (Prof. dr. Monica Acalovschi, IPS Andrei Ioan Andreicuț, Acad. Dorel Banabic, Acad. Mihai Bărbulescu, Acad. Gheorghe Benga, Prof. dr. Ioan Bolovan, Acad. Ioan Bucur, Acad. Emil Burzo, Dr. Gheorghe Coldea, Prof. dr. Dan Eugen Demco, Prof. dr. Ion Grosu, Prof. dr. Fior-Dafin Mureșanu, Prof. dr. Sergiu Nedeveschi, Acad. Doru Pamfil, Acad. Ioan-Aurel Pop, Prof. dr. Ion Pop, Prof. dr. Liviu Pop, Acad. Octavian Popescu,

Acad. Marius Porumb, Prof. dr. Radu Precup, Prof. dr. Vasile Pușcaș, Prof. dr. Ioan A. Rus, Acad. Cristian Silvestru, IPS Laurențiu Streza, Acad. Cornel Țăranu) au desfășurat o susținută activitate de cercetare științifică, pe care o prezentăm sintetic prin modul în care aceasta a fost concretizată prin publicații:

- Cărți publicate - **73**
 - Cărți/capitole publicate în străinătate – **24**
 - Cărți/capitole publicate de Editura Academiei Române – **12**
 - Cărți/capitole publicate în țară – **37**
- Articole publicate - **166**
 - Articole în reviste ISI din străinătate – **82**
 - Articole în reviste ISI din România – **8**
 - Articole în reviste B+ – **76**
- Conferințe organizate/susținute – **64**
 - Conferințe organizate – **5**
 - Participări la conferințe internaționale – **29**
 - Participări la conferințe naționale – **30**
- Proiecte internaționale – **18**
- Proiecte naționale – **10**
- Rapoarte de interes public – **4**
- Premii internaționale – **1**
- Premii naționale – **4**
- Citări în Google Scholar: **3323**
- Citări în baza de date ISI: **1964**

*Citările se referă doar la acei membri ai filialei care au furnizat astfel de date

Comparativ cu anul 2020, s-a constatat pentru majoritatea **membrilor Academiei Române**, în special la cei încă în activitate, o creștere a numărului de lucrări publicate, fiind enumerate **90 de articole în revistele cotate ISI, 73 cărți sau capitole publicate** în țară și străinătate și numeroase lucrări publicate în revistele de cultură. Remarcabilă este și consemnarea celor **3.323 citări** a operei științifice anterioare, care alături de cele 3.094 citări raportate de instituții consemnează pentru Filiala Cluj-Napoca a Academiei Române un total de 6.417 citări. Menționăm că printre cei mai valoroși 2% oameni de știință din lume, evaluați pentru întreaga lor activitate, se află și 4 membrii din Filiala noastră: acad. Ionel Haiduc, acad. Emil Burzo, acad. Dorel Banabic și prof.dr. Ioan A. Rus, membru corespondent al Academiei Române.

Membrii Academiei Române au fost distinși, în anul 2021, pentru rezultatele lor științifice cu un premiu internațional și cu patru premii naționale.

Activitatea desfășurată prin granturile de cercetare a fost una deosebită, ea putând fi evidențiată, din punct de vedere financiar, prin **veniturile extrabugetare realizate**, după cum urmează:

- 13 Granturi cu finanțare națională – în valoare de 2.612.292 lei
- 9 Granturi ale Academiei Române – în valoare de 29.206 lei
- 1 Grant cu finanțare europeană – în valoare de 209.297 lei
- 2 Granturi cu finanțare norvegiană – în valoare de 935.094 lei
- 5 Granturi cu finanțare internațională – în valoare de 921.481 lei
- 2 Contracte de prestări servicii de cercetare – în valoare de 555.225 lei
- Venituri din taxe – în valoare de 6.414 lei
- Venituri din 13 contracte de supraveghere arheologică – în valoare de aproximativ 175.627 lei

Cele **45 de contracte de cercetare și supraveghere arheologică** au totalizat **5.444.636 lei**, reprezentând o creștere de **48%**, respectiv **1.774.836 lei**, față de veniturile extrabugetare realizate în anul precedent (3.669.800 lei).

Majoritatea **achizițiilor publice** de bunuri, servicii și lucrări s-au efectuat online prin catalogul SEAP și ele au totalizat suma de **2.942.500 lei** cu TVA (la data de 31 decembrie 2021).

Principalele achiziții realizate, pe categorii generale, au fost următoarele:

- Calculatoare și echipamente IT: 330.211 lei
- Produse software, licențe: 141.894 lei
- Echipamente, consumabile și produse laborator: 241.283 lei

- Tipărire cărți, broșuri, volume: 78.695 lei
- Echipamente de aer condiționat: 34.500 lei
- Lucrări instalații încălzire centrala: 186.463 lei
- Lucrări amenajare mansarda – contractat, 1.370.693 lei

În cursul acestui an s-au mai desfășurat și alte **activități care merită evidențiate:**

- Contractarea execuției mansardării imobilului Filialei Cluj-Napoca pentru amenajare ca nou spațiu pentru personalul administrativ;
- Modernizarea sistemului de încălzire la imobilul Filialei Cluj-Napoca, de la sobe de teracota la încălzire centralizată;
- Modernizarea sistemului de încălzire la Biblioteca Filialei Cluj-Napoca și la Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”;
- Instalarea de unități de climatizare la Institutul de Istorie și la Centrul de Studii Transilvane.
- Implementare rețelei VPN/Server la nivel de filială (inclusiv institute) și implementarea e-mailurilor de serviciu la nivelul filialei și a unităților componente;
- Implementarea politicilor de securitate digitală;
- Achiziționarea de licențe antivirus pentru buna funcționare a tehnicii de calcul din cadrul activității administrative a filialei precum și pentru toate PC-urile și laptopurile din institutele filialei.

Evidențiem în mod deosebit **donăția primită de Filiala Cluj-Napoca** de la firma Emerson Cluj conștând în 350 piese de mobilier (birouri, dulapuri, scaune, bucătărie), precum și donăția Fundației „Transilvania Leaders” pentru proiectul de mansardare a clădirii Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române.

Tradiționalul simpozion „Zile Academice Clujene” a fost organizat de Filiala Cluj-Napoca în perioada octombrie-noiembrie 2021, împreună cu cele 11 instituții afiliate. Au fost distribuite 215 diplome de participare, fiind susținute 321 de lucrări științifice de participanți din țară și străinătate. Cu această ocazie au fost rememorate și activitățile depuse de patru instituții la aniversarea lor de 100 de ani de la înființare, Institutul de Istorie „George Barițiu”, 90 de ani de activitate ai „Arhivei de Folclor a Academiei Române”, 70 de ani ai „Institutului de Calcul „Tiberiu Popovici” și 30 ani de la constituirea „Centrului de Studii Transilvane”.

Finanțarea activității Filialei Academiei Române din Cluj-Napoca s-a bazat în anul 2021 pe **un buget de cheltuieli de 26.277.620 lei**, cu 14% mai mare ca cel din anul precedent. Din această sumă, 83,2% au constituit cheltuielile realizate din **bugetul de stat asigurat de Academia Română, 21.664.540 lei**, ele reprezentând o creștere de 10,8% față de anul 2020. Din bugetul de stat, 95,3% din fonduri au fost destinate cheltuielilor salariale, 20.654.634 lei. Cheltuielile din **finanțarea extrabugetară** au înregistrat de asemenea o creștere de 67%, totalizând **3.468.689 lei**. **Cheltuielile salariale totale** au fost de **23.727.782 lei**, reprezentând 90% din bugetul total al Filialei Cluj-Napoca, ele fiind cu 11,4% mai mari ca în anul precedent. **Cheltuielile materiale** au fost în sumă totală de **1.639.810 lei**, duble față de anul 2020, asemănător **cheltuielilor de investiții** care au totalizat **944.710 lei**.

Față de potențialul de cercetare științifică existent în cadrul instituțiilor Filialei Cluj-Napoca considerăm că bugetul de stat alocat a fost insuficient. Au fost făcute în continuare eforturi susținute pentru creșterea finanțării extrabugetare, prin contractarea de noi programe de cercetare prin competiție, activitate pe care dorim să o amplificăm și în anii viitori. Faptul că prin contractele noi de cercetare au putut fi angajați din resurse extrabugetare 105 noi cercetători, pe perioade determinate, este un fapt îmbucurător care creează premisele unor noi proiecte în viitor. Suntem convinși că împreună cu cei 250 de salariați, aflați în prezent pe statele de funcții ai Filialei Academiei Române din Cluj-Napoca, vom reuși ca și anul viitor să raportăm noi rezultate științifice semnificative pentru efortul colectiv depus. Sinteza rezultatelor obținute a fost centralizată conform Anexei 2 solicitată de Academia Română și este prezentată în continuare.

Dorim să mulțumim întregului colectiv al Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române pentru munca depusă în condițiile unui an impropriu, datorat pandemiei, pentru majoritatea activităților depuse, de cercetare, culturale sau administrative. Felicităm cu această ocazie întreg personalul pentru îndeplinirea cu succes a programelor de cercetare aflate în derulare și pentru rezultatele științifice și financiare raportate.

Cluj-Napoca, 23.02.2022

Acad. Doru PAMFIL
Președintele Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române

Rezultatele centralizate ale activității Filialei Cluj-Napoca a Academiei Romane pentru anul 2021

Nr. Crt.	Institut/ centru de cercetare	Resurse umane					Articole publicate			Cărți/capitole			Premii		Citări ale lucrărilor anterioare în 2021	Conferințe organizate	Conferințe susținute	Rapoarte de interes public
		Nr. cercet.	Cond. doct.	Dr.	Drd.	Post -Doc.	Reviste ISI străinătate	Reviste ISI România	Reviste România B+	În străinătate	EAR	În țară	În străinătate	În AR				
1.	Institutul de Istorie "George Barițiu"	39	9	36	3	16	7	4	44	17	4	78	–	1	187	16	178	–
2.	Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” Cluj	32	3	27	5	–	4	4	55	11	3	26	–	1	139	2	61	2
3.	Institutul de Arheologie și Istoria Artei	17	6	17	–	–	1	7	18	15	–	30	–	3	317	6	57	5
4.	Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gh.Șincai” din Târgu Mureș	14	3	13	–	–	2	1	29	8	3	47	–	3	131	10	66	–
5.	Institutul de Calcul „Tiberiu Popoviciu”	12	3	10	2	1	19	3	2	3	–	1	–	17	403	1	19	–
6.	Institutul „Arhiva de Folclor a Academiei Române”	10	1	9	–	–	2	1	20	2	2	6	–	2	26	1	30	–
7.	Centrul de Studii Transilvane	8	4	8	–	1	2	15	32	4	3	27	–	2	65	1	28	–
8.	Centrul de cercetări Geografice	6	–	5	1	–	5	–	10	1	–	1	–	–	125	1	10	–
9.	Institutul de Speologie „Emil Racovita” – compartimentul din Cluj-Napoca	7	1	6	–	–	29	–	–	2	–	–	–	2	1415	0	18	–
10.	Observatorul Astronomic	8	–	6	1	–	6	5	7	–	–	4	–	–	286	2	18	3
11.	Biblioteca	38	1	16	3	–	–	–	8	1	–	7	–	1	–	1	13	–
	TOTAL ACTIVITATE INSTITUTE	191	31	153	15	18	77	40	225	64	15	227	–	32	3094	41	498	10
	Membri Academiei Române din Filiala Cluj-Napoca	33	12	33	16	–	82	8	76	24	12	37	1	4	3323	5	59	4
	TOTAL ACTIVITATE FILIALĂ	224	43	186	31	18	159	48	301	88	27	264	1	36	6417	46	557	14